

“Sense el nas
no aprendria a volar”

Patricia Pardo, amb nas i dalt del trapezi, en una escena del seu espectacle *Comissura*.

JORDI LLA

Hi ha més teatre encara. I circ. I de tot. Malgrat les dificultats que li arriben per via institucional, l'escena valenciana continua bategant, innovant i creant propostes que la connecten amb el món. La 'clown' Patrícia Pardo n'és un exemple.

Defensa el *clown* com a eina d'expressió contemporània. Fa una pausa i de seguida troba matís a les paraules: "Ho dic des del vessant positiu, encara que el terme contemporani no té sempre aquesta qualitat, necessàriament."

Patrícia Pardo (València, 1975), pallassa i dramaturga, té en compte que la vida no s'escriu en blanc o negre, que és plena de frontisses, subtileses i malentesos, també. El seu darrer espectacle, *Comissura*, se situa precisament en aquesta cruïlla dels matisos, i és des d'allà, que parla.

Somriu i no alça la veu, fa cares, obre els ulls i aparenta una fragilitat que després, dalt del trapezi, al mig de l'escenari, el seu esperit *destroyer* contradiu sense contemplacions. Ja no recorda des de quan se sent i fa de *clown*, quin dia va sentir la crida de la selva: "Això va ser quan era inconscient, abans, als divuit, vint anys. Era a l'Escola Municipal de Teatre d'Aldaia i algú em va dir 'mira, un curs de clown'. I em va atrapar."

D'aleshores ençà, el seu camí ha estat aquest: escriu, dirigeix, produeix i interpreta els seus espectacles, volta pel món, mira, escolta i experimenta dins la intersecció entre la més tradicional expressió del *clown* i el llenguatge escènic contemporani. Tot allò que pugui imaginar i dur a la pràctica, tot allò que li sembli interessant i susceptible de ser cosit al seu *collage* creatiu, pot entrar a formar part de l'univers delirant i poètic d'aquesta pallassa intensa i *freak*.

El nas. Diuen que és la màscara més petita del món. Potser en trobaríem de més menudes encara, raona Patrícia Pardo: qui sap si amb una piga dibuixada algú ja en tindria prou per a la disfressa. A ella, en tot cas, li agrada la sensació de saber-se protegida, conjurada per la màgia que és capaç de

convocar un simple nas vermell. "En tinc dependència, sí, perquè hi actue millor", ens confessa. "El nas et canvia l'estat, t'ajuda a interpretar d'una altra manera. Encara que sone cursi, és un poc màgic, això del nas." Sempre assaja amb el nas vermell. Després, potser, a l'hora de la representació, decidirà que aquella escena va a pèl, però, per a l'assaig, li és imprescindible: "El nas et dona eixe vestit de superheroi que et cal quan entrenes. T'hi reconeixes, t'ho creus, i després, si ho vols, ja pots volar sense capa. Però jo, sense el nas, no aprendria a volar."

L'humor, el clown l'excentricitat són el seu camp per a córrer. És pallassa i

fa teatre (o circ, o sigui què sigui) per a adults. Entén i no li molesta gens ni mica que el seu espai s'associï encara, preferentment, a la mainada: "No passa res, és clar, està bé. Però també val la pena que ens acostumem a entendre el bufó com a personatge igualment vàlid per a transmetre idees i emocions per a adults."

"Tot i que en segons quins llocs", matisa, "a França o Catalunya, per exemple, el *clown* per a gent gran es va guanyant el seu espai", el prejudici és insistent. I no amara només el públic. També a la mateixa professió s'hi poden detectar, diguem-ne, recels: "Passa que, de vegades, els actors ens hem contagiat d'un excés de correcció, d'una espècie d'ansia de no quedar malament a escena." El pallasso, però, ho trenca, això. D'arrel. Perquè, per definició, ens recorda Pardo, "ha de fer molt el ridícul. Si veig que l'actor o l'actriu està pendent de quedar bé, d'estar guapa a l'escena, no m'arriba. No pot ser. Trobe que s'ha d'atrevir a posar-se en perill. I el *clown* és ideal per a això."

som_riure · 2011
SALA l'HORTA

Estrena d'
EUFÒRIA de l'HORTA TEATLE
25-26 març
22,30 hores
10€

2 abril
22,30 hores
Concert de **PEP GIMENO**
"BOTIFARRA"
15€

Estrena de
MARIUA...el musical
de María Juan
9 abril
22,30 hores
10€

16 abril
22,30 hores
ART
Produït per:
Tornaveu, Albena teatre i
Ajuntament de València
15€

Abonament **Somriure**
4 espectacles: 30€

VENDA D'ENTRADES PER SERVICAM O A LA
TADILLA DEL TEATRE UNA HORA ABANS DE LA FUNCIÓ
965 112 117

Sala l'Horta, Carrer Sant Martí de Porres, 17 - 46026 València (Castelló-Olivera)
Informació: 96 375 96 43 i 96 375 11 47 - www.lhortateatre.com

ORGANITZA: **SALA l'HORTA TEATLE**
GESTIÓ: **Associació Cultural Grup de Teatre l'Horta**
COL·LABORA: **AJUNTAMENT DE VALÈNCIA**
caixa popular
TEATRE
TEATRE
TEATRE

“El repte és veure com un ‘clown’, ingenu, maldestre, és capaç de ser altaveu de les inquietuds més contemporànies”

Reivindica la rialla (és clar, és pallassa!) i és l'antítesi del “modern-pal” que encara ronda per l'escena alternativa i que fa com si la transcendència obligués a viure sempre amb les celles arrufades. “De vegades, des de posicions contemporànies s'ha vetat la comicitat, i trobe que és un error.”

Caos creatiu. “Per a mi, el repte és veure com un *clown*, que aparentment és un personatge ingenu, maldestre, tendre, és capaç de ser també altaveu de les inquietuds més contemporànies, les que se solen tractar des d'un altre punt de vista, des de la seriositat o el preciosisme.” I els seus espectacles, per bé que poètics, no en són gaire, de preciosistes. No gens. “El deliri-somriu— és una altra característica del pallaso: aquest començar qualsevol història amb certa normalitat, fins i tot seny, i acabar delirant, portant un sentiment al màxim exponent, al límit.”

Podríem dir que els personatges que confegeix Patrícia Pardo són bèsties com la vida mateixa. I divertits. I malparlats. I punks, surrealistes, patètics, sentimentals. I més coses. “La realitat és molt àmplia”, apunta. I ella treballa amb la realitat. En fa plastilina, metàfora. Formalment, defuig el naturalisme. Però, des del seu univers personal, des del deliri premeditat, connecta directament amb el nostre voltant més palpable. Siguin objectes o sentiments.

Ha explorat els camins de la fragilitat i del dolor. A *Augusta*, el seu primer espectacle, presentava “un viatge per a superar el dolor”. Hi jugava amb el personatge clàssic del *clown*, el que rep les clatellades (contraposat al Carablanca, el llest, i al Contraugust, que queda al mig), i ens en mostrava tota la fragilitat. També amb un punt d'ironia: “De vegades ens hi rabegem, en el dolor, no?”

Després va arribar *Comissura*, que és el muntatge que ara té en gira i que se situa en aquell punt d'intersecció

Problemes amb la cera per a depilar, a l'espectacle *Comissura*.

que dèiem, en la premissa que sempre va bé “intentar tranquil·litzar-nos en la nostra complexitat. Les persones no som només una cosa, i això està bé”. En aquest cas, la proposta pren la forma dels números clàssics, dels esquetxos successius. I ho fa a posta, també. Li agrada de reconèixer-se les arrels. Després les subverteix, en fuig, si ho vol o li convé. Però se les troba.

Crea a partir del caos. A partir d'un caos ordenat, si és que se'ns accepta la contradicció aparent. De fet, l'artista mateix es confessa i es declara admiradora de l'oxímoron: “M'agrada unir termes que sembla que no casin.” D'aquí ve que algun seu personatge pugui amenaçar de suïcidar-se bevent “suavitant blanc”, posem per cas. “Com que l'espectacle parla del dolor, i també de la paròdia del dolor, d'aquell sentir-se de vegades el centre del món des de la pròpia tristesa, em va semblar una expressió ben descriptiva. Hi ha frases d'eixe estil, sí. I algunes altres de no tan poètiques.”

Arribats en aquest punt, el somriure de la *clown* perd el to naïf. Se'n desempallega, de fet. “Passa sovint que sóc allà fent un espectacle íntim, i el públic va bé i tot, però fins que no arriba el moment de dir que no entenc per què fan preservatius amb gust de fruita i no en fan amb gust de *polla*, quan jo, de fet, sóc al·lèrgica al kiwi, fins que no arriba eixe moment, no riuen del tot”.

Russafa Escènica. Patrícia Pardo és una de les artistes que participen en aquesta proposta d'intersecció entre les arts, que es podrà veure (i viure) entre el 5 i el 10 d'abril a l'actiu barri de Russafa de la ciutat de València. Set companyies de teatre o artistes escènics han estat “convidats a conuiu amb set artistes plàstics en els seus estudis, tallers i galeries d'exposició”. I des d'aquests transformats espais de representació, ofereixen al públic les propostes, ideades exprés. Passat el festival, passen també les condicions de representació (les obres de l'artista plàstic, l'espai, el tot). L'experiència és, per tant, única. En el cas de Patrícia Pardo i Curro Canavese, que fa pintura i escultura i obra digital i llibres i tant com vol, s'ofereix en només sis funcions a l'Sporting Club Russafa (una associació cultural nascuda per a “canalitzar” inquietuds i activitat creadora i que també té sala d'exposicions).

Ètica, tattoos i saldos és el títol d'aquest espectacle irrepètible que li ha nascut a Patrícia Pardo de la seva conjunció amb les testes fetes escultura de Canavese. Ara mateix viu encara immersa en els dubtes i els camins possibles del darrer moment. “Sempre voldries una setmana més per a enllestir-ho”, explica.

I ja està. Se'n torna corrents a l'Sporting a tocar i retocar aquest seu nou espectacle efímer que tindrà música en directe i on, possiblement, també s'hi notarà la mà dels tècnics en escena (“sense ells no hi ha espectacle: hi són des del minut zero fins que ja no hi ha ningú: m'agrada que se'n conega la presència”, explica). I ja veurem què més. Dubta, sí, i no se n'amaga. Però el dubte també, en aquest cas, és resolutiu.

Núria Cadenes